

Miljö- och energidepartementet
Box 103 33 Stockholm

Remiss av Naturvårdsverkets rapport Minskad förbrukning av plastbärkassar

Konsumentverket delar uppfattningen att det är angeläget att minska förbrukningen av plastbärkassar på grund av deras negativa miljöpåverkan. I Naturvårdsverkets rapport diskuteras olika styrmedel och Konsumentverket delar uppfattningen att det krävs ett relativt kraftigt ekonomiskt styrmedel för att förändra konsumenternas beteende och åstadkomma den önskvärda minskningen av förbrukningen av plastbärkassar.

Naturvårdsverket tar i sin rapport upp ett antal viktiga kriterier för att identifiera och välja lämpligt styrmedel och Konsumentverket anser också att det är viktigt att de styrmedel som används uppfyller dessa. Det är utifrån detta perspektiv olyckligt att det inte ingick i uppdraget för Naturvårdsverket att utvärdera möjligheten att införa en skatt som ett av alternativen till styrmedel.

Konsumentverket delar inte uppfattningen att införandet av ett lägstapris på 5 kronor är det mest lämpliga styrmedlet, utan vi hade önskat att Naturvårdsverket mer ingående hade analyserat möjligheten att införa en avgift istället. Ett lägsta pris för konsumenten leder antagligen till att förbrukningen av plastbärkassar minskar, men också till att marginalerna för detaljisten ökar och att det skapas ett extra överskott. Ett lägsta pris utan krav på motprestation leder med andra ord till en omfördelning från konsumenten till näringsidkaren. Konstruktionen med ett lägsta pris skapar dessutom inga incitament för att ta fram nya typer av bärkassar med mindre miljöpåverkan utan tvärtom minskar trycket för detaljisten att efterfråga och tillhandahålla miljövänligare alternativ. Ökningen av detaljistens marginaler riskerar också att skapa legitimitetsproblem för styrmedlet, eftersom det inte kommer att vara tvingande för detaljisten att använda överskottet till miljöfrämjande insatser.

Konsumentverket anser att det mest optimala hade varit en avgift eller skatt vars storlek är beroende på plastbärkassans miljöpåverkan och därigenom

Datum
2015-12-03

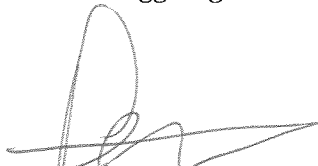
Dnr
2015/1628

internalisera plastbärkassens miljökostnad, även om det naturligtvis är svårt att hitta relevanta kriterier för att avgöra plastbärkassens miljöpåverkan.

Konsumentverket ser också problem med att säkerställa att lägstapriset efterlevs och att säkerställa en effektiv tillsyn. Om inte efterlevnaden kan säkerställas kommer inte lägstapriset att ge den avsedda effekten. Eftersom antalet detaljister som tillhandahåller plastbärkassar är väldigt stort blir det svårt att säkerställa en heltäckande tillsyn med rimliga insatser av resurser.

Konsumentverket menar att en avgift som hade tagits ut av grossisten/producenten hade, förutom att den medfört ett högre inköpspris för detaljisten och därmed ett högre utpris till konsumenten, också underlättat tillsynen. Antalet producenter/grossister är betydligt färre än antalet detaljister, så det skulle vara enklare med tillsynen och den administrativa hanteringen av avgiften. Användningen av en avgift som styrmedel hade också gett medel till miljöfrämjande insatser, vilket inte gör att legitimitetsproblemet riskerar att uppstå som med Naturvårdsverkets förslag.

Detta yttrande har beslutats av enhetschef Peter Vikström. I den slutliga handläggningen har också utredare Johan Jarelin deltagit som föredragande.

Peter Vikström

Johan Jarelin